

INTERCULTURALITEIT DE IJSBERG

Thema's	Interculturaliteit
Moeilijkheidsgraad	Medium
Leeftijd	14 - 20 jaar
Groepsgrootte	Max 16 leerlingen
Soort activiteit	Brainstorm sessie
Samenvatting	Door middel van na te denken over bepaalde woorden en concepten, leren jongeren beter te begrijpen hoe een cultuur in elkaar zit.
Doelstellingen	Na deze workshop, begrijpen de leerlingen dat ze opgegroeid zijn in een omgeving die hun geleerd heeft de wereld op een bepaalde manier te bekijken en te verstaan. Andere, die in een andere context zijn opgegroeid kunnen dezelfde situaties op een andere manier bekijken en verstaan.
Voorbereiding	Affiche ophangen met een ijsberg op. Woorden lijst uitknippen
Materiaal	/

Instructies

De metafoor van een ijsberg wordt vaak gebruikt om een cultuur uit te leggen. Het maakt duidelijk dat er maar een klein deel zichtbaar is en veel meer onzichtbaar is voor ons. Dit grotere, onzichtbare deel zorgt voor de stabiliteit van de top van de ijsberg die voor ons zichtbaar is. Een cultuur kan op dezelfde manier begrepen worden: er is een deel dat wij zien (de architectuur, het eten, de instellingen, de muziek, etc.) dat rust op een deel dat onzichtbaar is voor ons (de lokale normen en waarden, het geloof, de tradities en gebruiken, etc.) die de basis zijn voor het voor ons zichtbare deel. Een cultuur bestaat dus uit een publiek deel dat door iedereen kan ervaren worden en een onzichtbaar deel waarvoor je eerst meer moet leren over de cultuur in kwestie om die te begrijpen.

Wanneer mensen van 2 verschillende culturen met elkaar in contact komen wordt de vraag gesteld of ze begrijpen wat het bovenste van de ijsberg voorstelt. Dit is de uitdaging van een intercultureel dialoog: mekaar begrijpen ondanks onze verschillen. Op zoek gaan naar de onderliggende oorzaken van een bepaald gedrag of gebruik om deze zo beter te begrijpen.

Dit is ook een identiteitsoefening aangezien we de confrontatie met wat anders is dan ons aangaan.

Verloop

1. Teken een ijsberg op een flipchart
2. Verdeel de woorden op een tafel

3. Vraag aan iedereen om 2 woorden uit te kiezen, eentje dat iets betekent voor hem/haar en een ander woord dat hij/zij niet zo goed begrijpt.
4. Iedereen stelt zijn woorden uit: waarom het een speciale betekenis heeft voor de persoon in kwestie en het ander woord dat hij niet zo goed begrijpt. Voor dit laatste gaat de groep samen op zoek naar een juiste betekenis.
5. De groep beslist samen over waar het woord moet komen te hangen op de ijsberg: zichtbaar of onzichtbaar? Laat de jongeren hierover met elkaar in debat gaan.

Nabespreking en evaluatie

Stel volgende vragen aan de groep:

- Wat zien we als we kijken naar de ijsberg? Dat er meer dingen zijn die we niet zien, die we niet begrijpen dan dat er dingen zijn die we wel zien, begrijpen.
- Hoe kunnen we het onzichtbare gedeelte beter leren kennen en begrijpen?
- Zijn jullie ooit al eens in een situatie terecht gekomen waar jullie niet begrepen wat er gebeurde door een cultuurverschil? Hebben jullie het later begrepen? Heeft iemand het uitgelegd?

Ideeën voor actie

- Een scholenband aangaan met een school in het buitenland
- Een wereldbeurs op school organiseren om de verschillende nationaliteiten van de school in de verf te zetten en elkaar beter te leren kennen.

Tips voor de begeleider

- Laat de jongeren zelf zoveel mogelijk hun verhaal doen. Stel vragen maar geef daarom niet altijd het antwoord meteen.
- Stiltes zijn ok!
- Stel samen regels op aan het begin van iedere activiteit.

Extra – Woordenlijst

Kunst	Literatuur
Muziek	Dans
Spel	Koken
Kledij	Architectuur
Humor	Ambacht
Sociale interactie	Schoonheidsideaal
Omgaan met emoties	Lichaamstaal
Wat goed en fout is	Oplossing van problemen
Vriendschap	Rechtvaardigheid
Beleefdheidsnormen	Begrip van tijd
Geloof	Omgang met dieren
Familie	Liefde

Verleiding	Man-vrouw relaties
Opvoeding	Rolmodellen
Gesproken taal	Toneel
Entertainment	Manier van onderwijs
Respect voor hiërarchie	Feestdagen
Ceremonies	Individualistisch of groepsgericht
Overtuigingen	Vlag
Rechten en plichten	Taboes

